

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S

**DĖL ŠILUMOS SUPIRKIMO IŠ NEPRIKLAUSOMŲ ŠILUMOS GAMINTOJŲ
TVARKOS IR SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. spalio 4 d. Nr. O3-202

Vilnius

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (Žin., 2003, Nr. [51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#); 2010, Nr. [65-3196](#)) 10 straipsnio 1 dalimi, n u t a r i a:

1. Patvirtinti Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašą (pridedama).

2. Nustatyti, kad iki 2010 m. birželio 5 d. buvę nereguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai (toliau vadinama – Gamintojai) per 3 mėnesius nuo šio nutarimo įsigaliojimo privalo pateikti bazinių šilumos gamybos kainų skaičiavimo projektus arba prašymus dėl privalomos šilumos gamybos kainodaros netaikymo.

3. Nustatyti, kad iki bazinių šilumos gamybos kainų nustatymo šio nutarimo 2 punkte nurodytiems Gamintojams, gaminantiems šilumą iš atsinaujinančių energijos išteklių ar deginant atliekas, ar iki motyvuoto Komisijos sprendimo priėmimo netaikyti privalomos šilumos gamybos kainodaros minėtiems Gamintojams, palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos skaičiuojamos kaip iš iškastinio kuro šilumą gaminantiems Gamintojams.

4. Nustatyti, kad Komisija, nustatydama šio nutarimo 3 punkte nurodytoms įmonėms bazines šilumos gamybos kainas ar priimdama motyvuotą sprendimą dėl privalomosios šilumos gamybos kainodaros netaikymo, priims sprendimą ir dėl laikotarpio, kurio metu šio nutarimo 3 punkte minėtos įmonės galės taikyti palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas, skaičiuojamas kaip naujai į rinką ateinantiems Gamintojams, gaminantiems šilumą iš atsinaujinančių energijos išteklių ar deginant atliekas.

5. Paskelbti šį nutarimą leidinyje „Valstybės žinios“.

KOMISIJOS PIRMININKĖ

DIANA KORSAKAITĖ

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos 2010 m. spalio 4 d.
nutarimu Nr. O3-202

ŠILUMOS SUPIRKIMO IŠ NEPRIKLAUSOMŲ ŠILUMOS GAMINTOJŲ TVARKOS IR SĄLYGŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašu (toliau vadinama – Supirkimo tvarka) siekiama sudaryti prielaidas Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo ([Žin., 2010, Nr. 65-3196](#)) įgyvendinimui, sudarant prielaidas užtikrinti veiksmingą konkurenciją šilumos gamyboje, skatinti atliekinių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių šilumai gaminti naudojimą bei įgyvendinti šilumos vartotojų teisę gauti šilumą mažiausiomis sąnaudomis.

2. Šios Supirkimo tvarkos privalo laikytis visi šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai.

3. Šioje Supirkimo tvarkoje vartojamos sąvokos:

Didelio efektyvumo kogeneracija – tai kogeneracijos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 proc. kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas ne mažesnis kaip 0 proc. kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui, kaip nustatyta Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijos pažymėjimų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 4-206 ([Žin., 2008, Nr. 59-2254](#)).

Disponuojama šilumos galia – nepriklausomo šilumos gamintojo garantuojama šilumos galia sujungimo su šilumos perdavimo tinklu komercinės apskaitos taške, esant šilumos tiekėjo nustatytiems perdavimo tinklo techniniams parametrams – tiekiamo ir gražinamo šilumnešio temperatūrų, slėgių ir šilumnešio srauto.

Palyginamosios šilumos tiekėjo šilumos gamybos sąnaudos – atitinkamo mėnesio šilumos tiekėjo sąnaudos, apskaičiuojamos vadovaujantis šios Supirkimo tvarkos III skyriumi ir taikomos nustatyti iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos šilumos kainas.

Ribinės šilumos gamybos sąnaudos – apskaičiuotos šilumos gamybos sąnaudos, realizuojamos energijos vienetui, kurios susidarytų, jeigu būtų įrengti nauji šilumos gamybos įrenginiai arba padidinta esamų šilumos gamybos įrenginių galia iki reikiamos vartotojų poreikiams patenkinti.

Šiluma, pagaminta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių – šiluma, kuriai pagaminti panaudoti atsinaujinantieji energijos ištekliai.

Kitos šioje Supirkimo tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ([Žin., 2002, Nr. 56-2224](#)) ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ([Žin., 2003, Nr. 51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#)) naudojamas sąvokas.

4. Komisija sprendimą netaikyti privalomojo reguliavimo šilumos gamybos kainodaros srityje nepriklausomo gamintojo atžvilgiu priima, vadovaudamasi Nepriklausomų šilumos gamintojų pripažinimo nereguliuojamais tvarkos aprašu, patvirtintu Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-201.

II. SUPERKAMOS ŠILUMOS KOKYBĖS, TIEKIMO PATIKIMUMO REIKALAVIMAI

5. Nepriklausomas šilumos gamintojas privalo:

5.1. užtikrinti, kad iš nepriklausomo šilumos gamintojo perkama šiluma atitiktų

šilumos tiekėjo nustatytus ir viešai paskelbtus techninius reikalavimus – šilumnešio kokybę pagal aprūpinimo šiluma sistemoje naudojamus standartus ir techninius parametrus (temperatūros grafiką, slėgį, šilumnešio srautą, termofikacinio vandens kokybę ir panašiai);

5.2. užtikrinti patikimą šilumos tiekimo sistemos veiklą – reikiamą šilumos gamybos įrenginių techninę būklę pagal Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisykles, patvirtintas ūkio ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 389 (Žin., 2002, Nr. [6-252](#)), ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatytas energijos išteklių (kuro) rezervines atsargas;

6. Nepriklausomas šilumos gamintojas turi užtikrinti reikiamą šilumos gamybos galią ir nenutrūkstamą šilumos tiekimą ties šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos galios riba ne trumpiau kaip vieną šildymo sezoną. Šilumos tiekėjas ir nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje gali numatyti kitą laikotarpį.

7. Nepriklausomas šilumos gamintojas, sudarydamas šilumos pirkimo–pardavimo sutartį su šilumos tiekėju, privalo pateikti Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė energetikos inspekcija) išvadą (aktą) dėl nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginių techninės būklės, eksploatavimo atitikties galiojantiems reikalavimams.

III. NEPRIKLAUSOMŲ ŠILUMOS GAMINTOJŲ GAMINAMOS ŠILUMOS KAINOS NUSTATYMAS

8. Nepriklausomas šilumos gamintojas taiko, o šilumos tiekėjas superka nepriklausomo šilumos gamintojo pagamintą šilumą pagal tokias kainas:

8.1. nustatytąsias laisvai, nepriklausomo šilumos gamintojo nuožiūra, jei Komisija, vadovaudamasi Nepriklausomų šilumos gamintojų pripažinimo nereguliuojamais tvarkos aprašu, yra priėmusi motyvuotą sprendimą netaikyti privalomojo reguliavimo šilumos gamybos kainodaros srityje konkretaus nepriklausomo šilumos gamintojo atžvilgiu;

8.2. nustatytąsias, vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodika, jei Komisija, vadovaudamasi Nepriklausomų šilumos gamintojų pripažinimo nereguliuojamais tvarka, nėra priėmusi motyvuoto sprendimo netaikyti privalomojo reguliavimo šilumos gamybos kainodaros srityje konkretaus nepriklausomo šilumos gamintojo atžvilgiu;

8.3. nepriklausomas šilumos gamintojas negali taikyti kainų, didesnių nei šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos.

9. Šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos apskaičiuojamos pagal Komisijos patvirtintą šilumos kainų nustatymo metodiką, priklausomai nuo šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos įrenginių galios ir nepriklausomo gamintojo naudojamos kuro rūšies:

9.1. jei naujai atėjęs į rinką nepriklausomas šilumos gamintojas gamina šilumą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, degindamas atliekas, o šilumos tiekėjas disponuoja šilumos gamybos įrenginiais, kurių galios pakanka visam vartotojų šilumos poreikiui patenkinti, tačiau naudojama ne visa jų galia dėl to, kad dalis suvartojamos šilumos perkama iš nepriklausomų šilumos gamintojų, šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos, 5 metus nuo minėto nepriklausomo gamintojo atėjimo į rinką datos, apskaičiuojamos kaip atitinkamo mėnesio šilumos tiekėjo šilumos gamybos savo šaltinyje kaina (pastoviosios ir kintamosios gamybos kainos dedamųjų suma). Kitiems nepriklausomiems šilumos gamintojams šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos apskaičiuojamos kaip atitinkamo mėnesio šilumos tiekėjo šilumos gamybos savo šaltinyje kainos kintamoji dedamoji;

9.2. jei šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos įrenginių galios nepakanka vartotojų šilumos poreikiui patenkinti, šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos apskaičiuojamos kaip ribinės šilumos visai reikiamai vartotojų galiai gamybos sąnaudos. Šiuo atveju reikiamos investicijos į papildomą šilumos gamybos galią

apskaičiuojamos pagal investicijų į šilumos gamybos alternatyvą poreikį, nustatytą vadovaujantis mažiausių sąnaudų principu. Naujai atėjusiems į rinką nepriklausomiems šilumos gamintojams, gaminantiems šilumą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, deginant atliekas, šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos, 5 metus nuo minėto nepriklausomo gamintojo atėjimo į rinką datos, apskaičiuojamos kaip atitinkamo mėnesio šilumos tiekėjo ribinės šilumos gamybos savo šaltinyje sąnaudos (pastoviosios ir kintamosios dedamosios suma). Kitiems nepriklausomiems šilumos gamintojams šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos apskaičiuojamos kaip atitinkamo mėnesio šilumos tiekėjo šilumos gamybos savo šaltinyje sąnaudų kintamoji dedamoji.

10. Apskaičiuojant palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas pagal šio Aprašo 9.1 punktą, taikoma kasmet nekoreguojama šilumos bazinė kaina.

11. Apskaičiuojant palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas pagal šio Aprašo 9.1 punktą, šilumos tiekėjo šilumos kainų dedamųjų galiojimo laikotarpiu gautos papildomos pajamos arba patirtos, bet nepadengtos sąnaudos, susidariusios dėl kuro faktinių kainų ir nustatant šilumos kainas įskaičiuotų kainų skirtumo, įvertinamos šilumos gamybos savo šaltinyje kainos kintamojoje dedamojoje tuo atveju, jei konkretus nepriklausomas šilumos gamintojas parduoda šilumą konkrečiam šilumos tiekėjui ilgiau nei 12 mėnesių.

IV. ŠILUMOS TIEKĖJO DISPEČERINIO VALDYMO VEIKLA

12. Dispečerinį šilumos gamybos įrenginių valdymą atlieka šilumos tiekėjas, pagal vartotojų šilumos poreikį nustatydamas savo šilumos gamybos įrenginių ir nepriklausomų šilumos gamintojų šilumos gamybos įrenginių generuojamą galią ir temperatūros režimą.

13. Nepriklausomi šilumos gamintojai šilumą į perdavimo tinklą tiekia laikydamiesi šilumos tiekėjo nustatytų techninių sąlygų ir vykdo perdavimo tinklo dispečerio nurodymus.

V. ŠILUMOS SUPIRKIMO IŠ NEPRIKLAUSOMŲ ŠILUMOS GAMINTOJŲ PRIORITETŲ NUSTATYMAS

14. Jeigu nepriklausomi šilumos gamintojai taiko skirtingas šilumos kainas, šilumos tiekėjas privalo supirkti nepriklausomų šilumos gamintojų šilumą, teikdamas prioritetą mažiausiai kainai.

15. Jeigu nepriklausomi šilumos gamintojai taiko vienodą šilumos kainą, šilumos tiekėjas privalo supirkti nepriklausomų šilumos gamintojų šilumą, laikydamasis šios prioritetų eilės:

15.1. iš bendrų elektros ir šilumos gamybos įrenginių, naudojančių atsinaujinančiuosius energijos išteklius;

15.2. pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, deginant atliekas;

15.3. atliekinę – iš pramonės įmonių, deginant atliekas;

15.4. iš didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių;

15.5. iš iškastinio kuro katilinių.

16. Jeigu šilumos tiekėjo disponuojamų šilumos gamybos įrenginių galios pakanka vartotojų šilumos poreikiui patenkinti, šilumos tiekėjas privalo supirkti tik nepriklausomų šilumos gamintojų pagamintą šilumą, atitinkančią kokybės, tiekimo patikimumo, aplinkosaugos reikalavimus ir parduodamą mažesne kaina, negu šilumos tiekėjų palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos.

17. Esant kitoms vienodoms sąlygoms, prioritetą teikiamas nepriklausomam šilumos gamintojui, užtikrinančiam ilgesnį šilumos gamybos (pardavimo) laikotarpį.

VI. NEPRIKLAUSOMŲ ŠILUMOS GAMINTOJŲ ŠILUMOS GAMYBOS ĮRENGINIŲ PRIJUNGIMAS IR ŠILUMOS SUPIRKIMAS

18. Nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginių prijungimo išlaidas padengia nepriklausomas šilumos gamintojas, jeigu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip.

19. Šilumos tiekėjas privalo visais atvejais prijungti nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginius prie šilumos perdavimo tinklų, išskyrus tuos atvejus, kai:

19.1. nepriklausomas šilumos gamintojas:

19.1.1. nepateikia Valstybinės energetikos inspekcijos išvadų dėl nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginių techninės būklės ir eksploataavimo atitikties galiojantiems reikalavimams;

19.1.2. neužtikrina techninių prisijungimo sąlygų įvykdymo;

19.1.3. atsisako padengti prijungimo išlaidas;

19.2. Valstybinės energetikos inspekcijos išvadose nurodyti šiurkštūs šilumos gamybos įrenginių eksploataavimo pažeidimai, galintys daryti įtaką šilumos tiekimo saugumui ir patikimumui;

19.3. Komisija nėra nustačiusi nepriklausomo šilumos gamintojo parduodamos šilumos kainos arba kai Komisija nėra priėmusi motyvuoto sprendimo dėl privalomojo reguliavimo netaikymo šilumos gamybos kainodaros srityje konkrečiam nepriklausomam šilumos gamintojui.

20. Šilumos tiekėjas nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos įrenginius prijungia per tarpinį šilumokaitį, atskiriantį cirkuliuojančius šilumnešius perdavimo tinkle ir nepriklausomo šilumos gamintojo įrenginiuose. Šilumokaičio vieta nebūtinai turi sutapti su nuosavybės riba. Jeigu šilumos tiekėjas ir nepriklausomas šilumos gamintojas sutinka, nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginiai gali būti prijungti prie šilumos perdavimo tinklo tiesiogiai.

21. Šilumos tiekėjas superka nepriklausomo šilumos gamintojo pagamintą šilumą pagal aprūpinimo šiluma sistemos vartotojų šilumos poreikį ir šios Supirkimo tvarkos V skyriuje nurodytus prioritetus. Šilumos tiekėjas privalo eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus taip, kad sudarytų objektyvias ir nediskriminuojančias naudojimosi perdavimo tinklais sąlygas visiems šilumos gamintojams. Perdavimo tinklo eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtojimas negali diskriminuoti nepriklausomų šilumos gamintojų ar bloginti šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų sąlygas, mažinti superkamus kiekius ar riboti vartotojų šilumos poreikius ar sąlygoti papildomas šilumos gamybos įrenginių prijungimo išlaidas, kurias turėtų padengti nepriklausomas šilumos gamintojas.

22. Šilumos tiekėjas gali atsisakyti supirkti šilumą iš nepriklausomų šilumos gamintojų, jeigu gamintojo siūlomas šilumos kiekis viršija vartotojų šilumos poreikį. Skundai dėl šilumos tiekėjo atsisakymo supirkti šilumą nagrinėjami Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.

VII. INFORMACIJOS APIE PRISIJUNGIMO IR SUPIRKIMO SĄLYGAS TEIKIMAS

23. Šilumos tiekėjas privalo kas mėnesį (iki mėnesio 22 d.) viešai skelbti informaciją apie palyginamąsias šilumos gamybos sąnaudas ir kasmet viešai skelbti informaciją apie šilumos poreikį konkrečioje aprūpinimo šiluma sistemoje.

24. Šilumos tiekėjas, gavęs asmens, ketinančio gaminti ir parduoti šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas (nepriklausomo šilumos gamintojo), rašytinį prašymą, per 15 dienų privalo pateikti išsamią informaciją apie prisijungimo prie šilumos perdavimo sistemos technines galimybes ir reikalavimus: šilumos perdavimo tinklo pralaidumą ir šilumnešio techninius parametrus (slėgius, temperatūras ir srautą). Šią informaciją šilumos tiekėjas privalo teikti nemokamai.

25. Nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos gamybos įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu

(Žin., 1996, Nr. 32-188), parengia ir išduoda perdavimo tinklų savininkas ar naudotojas.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Nepriklausomo šilumos gamintojo ar šilumos tiekėjo skundus dėl šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų ginčo sprendimo ne teisme tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.
